

NEPO

KARAMBAKALH K.¹, και KARIMALH A.²

¹ 11ο Δημοτικό Σχολείο Αιγάλεω, ² Δ/νση Π.Ε. Γ' Αθήνας
e-mail: 11dimaigal@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Σ.Π.Ε.Ε. που πραγματοποιήθηκε φέτος από το τμήμα Δ1 του σχολείου μας είχε στόχο να γνωρίσουν οι μαθητές ένα από τα πολυτιμότερα στοιχεία της φύσης –το νερό– και να το επεξεργαστούν μέσα από τη διαθεματική προσέγγιση και τη βιωματική μάθηση.

Προσεγγίσαμε το θέμα και αντλήσαμε πληροφορίες μέσα από τα σχολικά εγχειρίδια, τη βιβλιοθήκη του σχολείου, τη βιβλιοθήκη του Δήμου Αιγάλεω και ποικίλα έντυπα και βιβλία.

Πραγματοποιήσαμε δραστηριότητες μέσα στη σχολική τάξη (φύλλα εργασίας, ανάγνωση κειμένων, παρακολούθηση DVD, δημιουργία έργων), στον ευρύτερο σχολικό χώρο (ενημέρωση μαθητών, παρέμβαση σε τρόπους διαχείρισης, προβολή εργασιών και εκδήλωση-παρουσίαση προγράμματος), στο πεδίο (επισκέψεις σε Κ.Π.Ε. ΕΥΔΑΠ, Μουσείο Υδροκίνησης). Συνεργαστήκαμε με δίκτυα («Οικολογικά σχολεία», «Θάλασσα») με φορείς του Δήμου μας, την Υπεύθυνη Περ/κής Εκπ/σης, τον τοπικό τύπο, το Δ/ντή του σχολείου και την ευρύτερη τοπική κοινωνία.

Πιστεύουμε ότι καταφέραμε να βάλουμε κι εμείς το δικό μας λιθαράκι σ' αυτό που λέγεται Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και ελπίζουμε ότι το αύριο θα είναι καλύτερο για τον πλανήτη Γη.

KARAMVAKALI K.¹, and KARIMALI A.²

e-mail: 11dimaigal@sch.gr

ABSTRACT

The educational environmental program which was held this year by D1 class of our school intended to make the pupils get acquainted with one of the most valuable element of nature –water– and work it out through cross thematic approach and experiential learning.

We approached it in a cross thematic way and tapped information from the school books in the school library, the public library of Egaleo and several printed material and books.

We carried out activities in the classroom (projects, reading texts, watching DVD, creations), in the schools area (informing pupils, intervention of thw way of administration, projection of the work and finally presentation of the program), in the field (visits in Educational Environmental Centers, Water Department, museum of water-driving).

We co-operated with different nets (“ecological schools”, “sea”) with services of our municipality, the woman in charge of the environmental education, the local press, the headmaster of the school and the wider local society.

We believe that we managed to put our stone in the so called Environmental Education and hope that tomorrow will be a better day for planet Earth.

Λέξεις κλειδιά: ΣΠΠΕ, νερό, διαθεματική προσέγγιση, βιωματική μάθηση, 11^ο Δ.Σ. Αιγάλεω

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η ηλικία των μαθητών (Δ΄ τάξη)

Τα ενδιαφέροντα και οι προτάσεις των ίδιων των παιδιών

Η επικαιρότητα του προβλήματος της ρύπανσης αλλά και της έλλειψης του νερού

Η έλλειψη προηγούμενης εμπειρίας των μαθητών σε παρόμοιο επίπεδο

Η δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης του θέματος

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Γνωστικοί:

- Ψ Να γνωρίσουν οι μαθητές το νερό (ιστορική διαδρομή, κύκλος νερού, χρήση)
- Ψ Να μάθουν πώς φτάνει σ' εμάς το πόσιμο νερό
- Ψ Να εντοπίσουν το πρόβλημα της ρύπανσης και της έλλειψης του νερού
- Ψ Να κατανοήσουν την αξία της σωστής διαχείρισης στην καθημερινή τους ζωή με σκοπό την εξοικονόμηση
- Ψ Να προτείνουν και να εφαρμόσουν τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος
- Ψ Να αποκτήσουν τη γνώση μέσα από τη βιωματική διαδικασία της μάθησης
- Ψ Να γνωρίσουν τα νέα μέσα τεχνολογίας και τη δυνατότητα παροχής γνώσεων μέσα απ' αυτό
- Ψ Να προσεγγίσουν διαθεματικά το αντικείμενο (Ε.Ε.Π.Φ., <<Οικολογικά Σχολεία>>, Αθήνα 2002, σελ. 12-13)

Συναισθηματικοί:

- Ψ Να διαμορφώσουν στάσεις και συμπεριφορές που διαπνέονται από σεβασμό απέναντι στον εαυτό τους, τους άλλους και το περιβάλλον
- Ψ Να αναπτύξουν συνεργασία και αλληλοβοήθεια και το ομαδικό πνεύμα μέσα από τη λειτουργία των ομάδων
- Ψ Να αναγνωρίσουν την αισθητική και συναισθηματική αξία της φύσης με στόχο την επίτευξη της ψυχικής και συναισθηματικής ισορροπίας των παιδιών. (Η χάρτα του Βελιγραδίου, Σειρά: Βασικά κείμενα για την Περ/κή Εκπ/ση, τεύχος 1, Αθήνα: Π.Ε.Ε.Κ.Π.Ε. και Ελληνική Εταιρεία (1997), σελ. 11.

Ψυχοκινητικοί:

- Ψ Να ερευνούν, να παρατηρούν, να πειραματίζονται, να καταγράφουν πληροφορίες και να διεξάγουν συμπεράσματα.
- Ψ Να αποκτήσουν και ν' αναπτύξουν δεξιότητες με τις οποίες αναπτύσσεται η κριτική σκέψη και η δημιουργικότητα των παιδιών, ώστε να αποκτήσουν την ικανότητα επίλυσης προβληματικών καταστάσεων
- Ψ Να αναδείξουν το ρόλο της περιβαλλοντικής ομάδας στο χώρο της σχολικής κοινότητας αλλά και στην ευρύτερη κοινωνική ομάδα.
- Ψ Ν' αναπτύξουν την ικανότητά τους στο γραπτό λόγο, αλλά και την ευχέρεια στη χρήση του προφορικού λόγου.
- Ψ Να καλλιεργήσουν τη θεατρική τους αγωγή αλλά και άλλους καλλιτεχνικούς τομείς (Φλογαίτη Ευγ., <<Περιβαλλοντική Εκπ/ση στο Δημοτικό σχολείο>>, WWF.)

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Ψ Ομαδοσυνεργατική οργάνωση της διαδικασίας της μάθησης μέσα από βιωματική εμπλοκή των μαθητών σ' αυτή.
- Ψ Η έρευνα πεδίου οδηγεί τους μαθητές στο να μάθουν «πώς» να μάθουν.

- Ψ Αισθησιοκινητικές δραστηριότητες όπως χειροτεχνίες, δημιουργία πεζών κειμένων και ποιημάτων, πραγματοποίηση θεατρικής παράστασης.
- Ψ Διαθεματική προσέγγιση του αντικείμενου μέσα από τα υπόλοιπα μαθήματα του ωρολογίου προγράμματος, αλλά και άλλα ευρύτερα πεδία (Φυσική, Γλώσσα, Ιστορία, Λαογραφία, Αισθητική Αγωγή)

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Δραστηριότητες στην τάξη

- Ψ Συμπληρώθηκε ερωτηματολόγιο από τους μαθητές της τάξης μας αλλά και του υπόλοιπου σχολείου στο οποίο καταγράφηκαν στάσεις, συμπεριφορές και απόψεις σχετικά με το νερό και τη χρήση του.
- Ψ Τα παιδιά κατασκεύασαν με την τεχνική του κολλάζ το δικό τους βυθό στην τάξη.

- Ψ Κατασκεύασαν από χαρτί κανσόν τις σταγόνες τους, τις οποίες ζωγράρισαν και μετέτρεψαν σε γυναικεία ή ανδρικά πρόσωπα.

- Ψ Χρωμάτισαν το χάρτη της Ελλάδας βάζοντας ποτάμια, λίμνες και θάλασσες.
- Ψ Φτιάξαμε σε χαρτί του μέτρου το «Αλφαβητάρι του νερού» και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το νερό βρίσκεται παντού.

- Ψ Παρακολουθήσαμε CD «Τα ελληνικά θαλάσσια οικοσυστήματα», «Ποτάμια και λίμνες της πατρίδας μας», «Μια σταγονοπαρέα στη λίμνη μας» και τη βιντεοταινία «Το λιμάνι του Πειραιά στο μέλλον»
- Ψ Διαβάσαμε το βιβλίο «Ο Νερούλης και ο Νερούλιος» και τα παιδιά έγραψαν τα δικά τους ποιήματα και παραμύθια. Ζωγράφισαν στέλνοντας τα δικά τους μηνύματα για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και τη σωστή διαχείριση του νερού στην καθημερινή μας ζωή.
- Ψ Κατασκευάστηκε ΟΙΚΟΚΩΔΙΚΑΣ και αφίσα.
- Ψ Συγκεντρώθηκε υλικό από εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία και καταγράφηκαν από τα παιδιά όσα τους έκαναν εντύπωση με σκοπό την έκθεσή τους στο χώρο του σχολείου.
- Ψ Ασχοληθήκαμε με φύλλα δραστηριότητας βασισμένα στα εκπαιδευτικά πακέτα: «Ένα κουτί γεμάτο νερό», «Οικολογικά σχολεία» και την περιβαλλοντική βαλίτσα του Κ.Π.Ε. Καστοριάς. Μελετήσαμε το εκπαιδευτικό πακέτο της ΕΥΔΑΠ και το πακέτο «Με τη δύναμη του νερού» από το Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης στη Δημητσάνα. Επίσης κάναμε πειράματα στην τάξη από τη μουσειοσκευή «Φυσαλίδες»

Δραστηριότητες στην αυλή του σχολείου

- Ψ Τα παιδιά σε ρόλο δημοσιογράφου έκαναν ερωτήσεις στους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου και κατέγραψαν τις απόψεις τους για τη χρήση του νερού στο σπίτι και στο χώρο του σχολείου. Διαπιστώνοντας ότι η στάση των παιδιών ήταν αρνητική στο θέμα

αυτό, ανέλαβαν κατά ομάδες την ενημέρωσή τους δείχνοντάς τους το σωστό τρόπο χρήσης της σχολικής βρύσης.

Ψ Τοιχοκολλήσαμε σε εμφανή σημεία της σχολικής μας αυλής την αφίσα μας και μοιράσαμε τον οικοκώδικα σε φυλλάδια.

Ψ Παρουσιάσαμε σε ταμπλό το υλικό του προγράμματός μας στο χώρο της σχολικής αυλής.

Δραστηριότητες εκτός σχολείου

Ψ Επίσκεψη στο Κ.Π.Ε. Δραπετσώνας. «Το λιμάνι του Πειραιά χθες και σήμερα». Τα παιδιά γνώρισαν το ΚΠΕ και είδαν με τα κιάλια διάφορα σημεία του λιμανιού. Χωρίστηκαν σε ομάδες και ζωγράρισαν πολλά μυστικά της θάλασσας. Αργότερα μεταβήκαμε στη δεξαμενή του λιμανιού όπου ο υπεύθυνος τους μίλησε για τον τρόπο λειτουργίας της και τη χρήση της. Τελευταία στάση στην Πύλη των Δωδεκανήσων όπου συμπληρώθηκαν φύλλα εργασίας.

Ψ **Επίσκεψη στην HELMEPA**

Τα παιδιά γνώρισαν το θαλάσσιο οικοσύστημα ,το πρόβλημα ρύπανσης, έπαιξαν το παιχνίδι της ανακύκλωσης και είδαν βίντεο.

Ψ Επίσκεψη στο ΚΠΕ Αργυρούπολης

Έγινε μια γενική παρουσίαση των περιβαλλοντικών προβλημάτων , αποσαφήνιση εννοιών, προβολή διαφανειών, παιχνίδια με καρτέλες, προβολή βίντεο και έρευνα στο πεδίο (παραλία Αλίμου).

Ψ Επίσκεψη στο ΓΕΝΑΘΛΟΝ

«Με τα μάτια της Ψυχής» . Έγινε προβολή διαφανειών και συζήτηση, θεατρικό παιχνίδι.

Ψ Επίσκεψη στο «Πηγάδι» του Αιγάλειο

Ψ Η υπεύθυνη του Περιβαλλοντικού Τομέα του Δήμου μίλησε στα παιδιά για την ιστορία του πηγαδιού και τον τρόπο αξιοποίησης του νερού από το Δήμο

- Ψ **Επίσκεψη στο Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης στη Δημητσάνα**
Τα παιδιά γνώρισαν τη χρησιμότητα των υδροκίνητων βιοτεχνικών εγκαταστάσεων.

- Ψ **Επίσκεψη στην ΕΥΔΑΠ**
Στόχος ήταν να μάθουν τα παιδιά τη διαδικασία καθαρισμού αλλά και ύδρευσης της πόλης από κοντά.

Στόχος των δραστηριοτήτων ήταν να γνωρίσουν τα παιδιά τον κύκλο του νερού, την κατανομή του και τις μορφές του πάνω στον πλανήτη μας, τον τρόπο που υδρεύεται μια περιοχή και κυρίως η Αθήνα, τη διαδικασία καθαρισμού του νερού, τον τρόπο που πρέπει να διαχειριζόμαστε το νερό στην καθημερινή μας ζωή, τα προβλήματα της ρύπανσης αλλά και της έλλειψής του στη χώρα μας όπως και στον υπόλοιπο κόσμο και τις έννοιες νέων λέξεων όπως ύδρευση, άρδευση, φράγμα, υδροηλεκτρικός σταθμός κ.ά.

5. ΔΡΑΣΕΙΣ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ\

- Ψ Κατασκευή οικοκώδικα και διανομή του
Ψ Κατασκευή αφίσας
Ψ Δημοσίευση του προγράμματός μας στον τοπικό τύπο

- Ψ Συμμετοχή των παιδιών στην ημερίδα «Περιβάλλον και Υγεία» με απαγγελία ποιήματος και ανάγνωση διασκευασμένης ιστορίας.

- Ψ Εκδήλωση στο χώρο του σχολείου με θεατρική παράσταση και παρουσίαση των έργων των παιδιών.

6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Ψ Συμπλήρωση τελικού ερωτηματολογίου από την περιβαλλοντική ομάδα
- Ψ Η διαπίστωση αλλαγής στάσεων των μαθητών στο θέμα της διαχείρισης του νερού στην καθημερινή τους ζωή στο σχολείο και το σπίτι.
- Ψ Συζήτηση με την Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Αγωγής και το Διευθυντή του σχολείου για την έκβαση του προγράμματος.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Ψ Η επίδραση των δραστηριοτήτων μας στο σύνολο των μαθητών της σχολικής μονάδας
- Ψ Γνωστοποίηση του προγράμματος μέσω της δημοσίευσης στον τοπικό τύπο.
- Ψ Η προβολή και διανομή της αφίσας σε τοπικούς και εκπαιδευτικούς φορείς.
- Ψ Διανομή φυλλαδίων (οικοκώδικας) σε μαθητές, γονείς, φορείς.
- Ψ Εκδήλωση στο χώρο της σχολικής κοινότητας με στόχο την προβολή της δουλειάς των μαθητών αλλά και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινότητας πάνω στα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα με θέμα το νερό.
- Ψ Προσδοκία για συνέχιση της προσπάθειας και της υλοποίησης τέτοιων Περιβαλλοντικών Προγραμμάτων. με στόχο την απόκτηση οικολογικής συνείδησης και αναγνώριση της πολύπλευρης αξίας του φυσικού μας περιβάλλοντος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Το παιδαγωγικό περιοδικό «Παράθυρο στην εκπ/ση του παιδιού», Εκδ. Κίρκη
2. Το παιδαγωγικό περιοδικό «Γέφυρες»
3. «Η ιστορία του νερού» της Αναστασίας Περιστεράκη-Ψυχογιού, Εκδ. «Σύγχρονη Εποχή»

4. «Το μεγάλο ταξίδι του νερού», Εκπαιδευτήρια Γείτονα
5. «Πέφτει, πέφτει η σταγόνα», του Σαμ Γκόντουιν, Εκδ. Πατάκη
6. Πακέτο δραστηριοτήτων «Ένα κουτί γεάτο νερό» της Νέλλης Βρεττά-Κουσκολέκα, Εκδ. Καλειδοσκόπιο
7. «Το μυστήριο της Ανομβρίδας» του Κ. Χαραλά, Εκδ. Κάστρ
8. Μουσειοσκευή «Φυσαλίδες»
9. «Ο Νερούλης κι ο Νερένιος» από το μουσείο Μπενάκη
10. Έντυπο υλικό από την ΕΥΔΑΠ
11. «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ», εκπαιδευτικό υλικό από την ΕΕΠΦ
12. Ε.Ε.Π.Φ. «Οικολογικά Σχολεία» Αθήνα 2002, σελ. 12-13.
13. Φλογαΐτη Ευγενία, «Περιβαλλοντική Εκπ/ση στο Δημοτικό Σχολείο», WWF
14. Η Χάρτα του Βελιγραδίου, Π.Ε.Ε.Κ.Π.Ε. και Ελληνική Εταιρεία, Αθήνα 1997.
15. <http://waterknowledge.colostate.edu>
16. <http://www.csu.org/water/watereducation/watereducation.htm>
17. «Το λεξικό της Λαϊκής Σοφίας», Τ. Νατσούλη, Εκδ. Σμυρνιωτάκη
18. <http://www.yvw.com.au/students/schoolindex.html>